

18. søndag efter trinitatis

Den 3. oktober 2021 kl. 9.30 i Dannemare kirke og kl. 11.00 i Arninge kirke – begge med nadver

Salmer:

417 Herre, Jesus, vi er her

369 Du, som gir os liv og gør os glade

54 Hvad mener I om Kristus?

474 Jesus Krist du gav mig livet (nadversalme)

731 Nu står der skum fra bølgetop

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Da farisæerne hørte, at Jesus havde lukket munden på saddukæerne, samledes de, og en af dem, en lovkyndig, spurgte ham for at sætte ham på prøve: »Mester, hvad er det største bud i loven?« Han sagde til ham: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind.« Det er det største og det første bud. Men der er et andet, som står lige med det: »Du skal elske din næste som dig selv.« På de to bud hviler hele loven og profeterne.« Mens farisæerne var forsamlet, spurgte Jesus dem: »Hvad mener I om Kristus? Hvis søn er han?« De svarede: »Davids.« Han sagde til dem: »Hvordan kan David så ved Ånden kalde ham herre og sige: »Herren sagde til min herre: Sæt dig ved min højre hånd, indtil jeg får lagt dine fjender under dine fødder?« Når David altså kalder ham herre, hvordan kan han så være hans søn?« Ingen kunne svare ham et ord, og fra den dag turde heller ingen længere spørge ham om noget.

[Matthæusevangeliet 22,34-46](#)

Prædikant: Henrik Gade Jensen

For tiden er der en ihærdig debat i politik og medier om grænser og grænsehegn.

Anledningen er bl.a., at integrationsminister Mathias Tesfaye har været i Litauen og dér roste han det pigtrådshegn, som landet har sat op på grænsen til Hviderusland. For at undgå emigranter den vej fra.

Forinden havde Politikens tidl. chefredaktør Bo Lidegaard ændret standpunkt og går nu ind for en grænse, en såkaldt hård grænse, for ellers kan demokratier ikke fungere, mener han.

Andre fandt det forargeligt og inhumant. Vi skal slet ikke bygge mure, mener mange, men nedbryde dem. Det er umenneskeligt at sætte grænser og især at markere dem med pigtråd, som folk kan skære sig på.

Hvad betyder næstekærligheden her?

Hvad kan eller bør man som kristen mene om det?

Det korte svar er: ingenting, for det har ikke noget med næstekærlighed at gøre.

X

Man kan gøre godt på flere måder her i livet.

Man kan – nærsynet - koncentrere sig om i første omgang at gøre godt for sig og sine og se det som den primære opgave. Eller man kan – langsynet - prøve at fordele sin godhed til hele verden, f.eks. ved ikke at afskære nogen fra noget.

Og så kan man prøve at balancere begge hensyn, som vi vist alle gør.

Men der er et dilemma uanset hvad.

For hvis det lykkes at gøre godt for sig og sine, vil også dem og deres melde sig med ønske om at blive en del af sig og sine.

Og omvendt: hvis godheden skal fordeles til hele verden uafhængigt af nærhed, så skal der gives afkald på sig og sine, og hvad man selv har tjent og erhvervet sig, måske gennem hårdt arbejde, og det kan være svært.

x

Siger Jesus noget om det?

På Jesus tid levede man i etniske grupper, der var jøderne, som igen var delt op i flere religiøse grupperinger (farisæere, saddukæer osv). Og der var samaritanere, syrere, romere, grækere og mange andre.

Jesus sprængte grænser og ignorerede bevidst de forskelle mellem folkegrupper, som var hellige i hans tid. Også mellem kvinder og mænd og syge og raske og rene og urene.

Han så ikke sin mission som begrænset til sit eget folk, Davids slægt. Han appellerede til ALLE mennesker, hele kloden rundt, enhver skabning, ethvert menneske.

X

Så da Jesus får stillet spørgsmålet i dag: "Mester, hvad er det største bud i loven?", så svarer han med det, vi kalder det dobbelte kærlighedsbud:

"Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind." Det er det største og det første bud. Og "Du skal elske din næste som dig selv".

X

Efter Jesus formulerede dette kærlighedsbud, spørger han selv de skriftkloge om noget.

Han spørger sin samtids kloge mænd: "Hvad mener I om Kristus. Hvis søn er han?"

Altså hvad vil det sige at være Kristus, den udvalgte, den hellige, frelseren? Det spørger Jesus om.

Og hvad svarer så de kloge folk på Jesu tid, de skriftkloge og farisæerne?

De svarer næsten forventeligt ud fra samtiden - : "han, Kristus, må være Davids søn."

Ordet Kristus kommer af græsk, Χριστός Christos "den salvede". På hebraisk "Messias" – den udvalgte, indviede, salvede. Altså en religiøs frelserskikkelse.

Så når Jesus spørger efter, hvem Kristus eller Messias er, kan Jesu samtidige kun forstå det som en forlængelse af jødernes kongerække, en ny folkelig leder efter de gamle. Messias eller Kristus må være en ny David eller Salomon, der kan stå i spidsen for det jødiske folk. Med sværd og skjold.

Jesus stiller spørgsmålet: Hvem er Kristus, for at gøre det klart, at han som Kristus er en hel anden.

Han er ikke en ny David, ikke en ny Salomon, ikke en konkurrent til kong Herodes. Han taler ikke om folk og stamme, han taler ikke om fædreland eller nation, men han taler om Gud og næsten.

Jesus er ikke nogen statsmand, der vil bygge nationer og trække grænser og forsvare dem med vold og magt.

Men han er heller ikke den, der vil forhindre statsmanden, politikerne, i at gøre det.

Han er Guds søn, ikke Mette Frederiksens fætter eller en ny partileder på Christiansborg.

Han har ingen forslag til, hvordan vore stater og politikere skal håndtere nutidens udfordringer.

X

Jeg har lyst her til at citere Søren Kierkegaard, der kunne skrive frejdigt og voldsomt om sin samtid, kritisere demokratiet synder og sammen, og lovprise enevælden, men som så alligevel – helt i Jesu ånd – alligevel kunne skrive, at han aldrig havde udtalt sig politisk:

"I Ursins regnebog, som brugtes i min skoletid, stod der, at der udlovedes en dusør til enhver, som kunne finde fejl i bogens regnestykker. Jeg udlover også en dusør til den, der i disse mange bøger kan påvise et eneste projekt i retning af forandring i det udvortes, eller blot noget, der på den fjerneste måde endog for den mest nærsynede på den længste afstand kunne ligne en antydning af et sådant projekt eller af en troen på, at det er i det udvortes fejlen stikker, at det er forandring i det udvortes der behøves, forandring i det udvortes, der skal hjælpe os."

Og når Kierkegaard taler om "forandring i det udvortes" mener han politik og politiske forandringer og reformer.

Altså Kierkegaard påstår om sig selv og sit lange forfatterskab (20 bind udgivne værker og ca. 30 bind optegnelser – jeg har dem alle sammen), at ikke en eneste linje handler om politik eller om en tro på, at der skal gøres en politisk forandring.

Med andre ord: Kierkegaard skriver kun om det indvortes, vores sind, vore hjerter, vores forholden sig til hinanden. Det er der, kristendommen skal findes. Ikke i paragraffer og love, politiske programmer og projekter, som er udvortes tvang.

Og vi kan jo godt forstå det, for hvad er politik? Det er at bruge statsmagtens voldsmonopol til at gennemføre en lov. I Danmark har folketinget sammen med regering og domstole eneret til at udøve fysisk magt over borgerne. De kan tage vores ejendom som man gør med skatter og afgifter og vi kan blive berøvet friheden som straf. Og det er godt sådan, for det er betingelsen for at der er orden i samfundet. Og overskud til at hjælpe nødlidende.

Og det er alt sammen det ydre, udvortes, politiske. Det er sin egen geschjæft.

Det er også staten, som trækker grænser og bevogter grænser. Det gøres ikke med hjerterne og sindelaget. Det er udvortes foranstaltninger.

Og det er en politisk uenighed om det udvortes, hvor grænserne skal trækkes. Skal det være nationsgrænser, som den mellem Danmark og Tyskland. Eller skal EU have fælles ydre grænser, som det i princippet er nu? Eller skal den enkelte selv trække grænserne, hvor man bor: i blokhuset med geværet over døren? Eller i dag med hængelåse og overvågning? I mange andre lande har de "beskyttede communities", hvor boligområder har indhegnede grænser og bom ind.

Da jeg kom til Kbh. for at studere i 1978, var der kun få boligblokke med dørtelefon. Nu er det en sjældenhed, hvis der ikke er dørtelefon og aflåset fællesdør. Er det forkert? Er det mangel på næstekærlighed?

Det må være et politisk rationale, hvor det er klogt at trække grænser. Det er ikke et etisk eller næstekærligheds-spørgsmål.

Og derfor kan det aldrig besvares fra en prædikestol.

Som borger kan jeg synes, det er et klogt rationale, på denne side af syndefaldet, at mennesker går sammen og skaber afgrænsede oaser af fred og fordragelighed og hvor man hjælpes ad, så få har for meget og færre for lidt. Og at disse oaser, eller nationer, destabiliseres i samme omfang, som de er porøse og gennemtrængelige.

X

"Du skal elske din næste som dig selv".

Den sidste tilføjelse "som dig selv" viser, at kærligheden ikke sker i fornægtelse af sig selv, men i forlængelse og udvidelse af egenkærligheden. "Som dig selv", sådan skal du elske andre. Være fælles med næsten om kærligheden og stå sammen om at skabe fællesskab og rum for tillid og fortrolighed.

Næstekærligheden vokser ud af dig selv, og som du tager vare på dig selv, skal du også tage vare på næsten.

Hvis alt er åbent og næsterne kommer i flok, bliver næsten svær at få øje på og tage vare om. Så bliver det snarere massebevægelser, som er et politisk spørgsmål.

X

Jesus siger i denne sammenhæng intet om, at du skal fornægte dig selv, ikke må besidde noget, ikke må bekymre dig om dig og dine. Man kan tværtimod sige, at det er næstekærlighedens forudsætning, at du hæger om dit og jeres.

Jesus lægger ikke op til selvopgivende næstekærlighed, at vi skal glemme og fortabe os selv i kærligheden til andre, såkaldt altruisme. Sådan forstås det nogle gange.

Med tilføjelsen ”som dig selv” ligger også en erkendelse af, at vi er mennesker og ikke engle, at vi er individer, der bekymrer sig om os selv, og ikke kan og skal ignorere os selv. Vi kan ingen hjælpe, hvis vi ikke er i stand til at hjælpe.

Nogle ville måske kalde dette ”som dig selv” for overlevelsesinstinkt eller livsvilje, den slags biologisk udtryk bryder jeg mig ikke om, men man kan sige, at menneskers forpligtelser, vores forpligtelse, begynder hos os selv – ”som dig selv” – og derfra går det videre ud i verden

Det begynder ikke uden for én selv, men det begynder hos dig selv og ud fra det, som hænder omkring én selv.

Vi kan heller ikke hjælpe nogen, hvis vi ikke har noget at hjælpe med: et vis mentalt overskud, ja, en vilje og tillid, ja måske også lidt i ekstra materielt overskud og noget på kistebunden.

Vi er alle næster for hinanden, og i det vi bistår og hjælper hinanden, tjener vi også Guds sag.

AMEN